

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน
ศึกษากรณี พื้นที่ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

Factors Affecting the Success of Micro-Economy Operations:
A Case Study in Songplueai Subdistrict Namon District
Kalasin Province

[Received: October 30, 2023; Revised: January 30, 2024; Accepted: February 12, 2024]

สิรินดา กมลเขต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์,
คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Sirinada Kamolkhet

Assistant Professor, Program of Public
Administration, Faculty of Liberal Arts,
Kalasin University.

จริยา อินทนิล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์,
คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Jariya Intanin

Assistant Professor, Program of Public
Administration, Faculty of Liberal Arts,
Kalasin University.

ปาริชา มารี เคน

รองศาสตราจารย์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์,
คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

พิมพ์ลิขิต แก้วหานาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์,
คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Phimlikit Kaewhanam

Assistant Professor, Program of Public
Administration, Faculty of Liberal Arts,
Kalasin University.

อารียา ป้องศิริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์,
คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Ariya Pongsiri

Assistant Professor, Program of Public
Administration, Faculty of Liberal Arts,
Kalasin University.

โสภณ มูลหา

อาจารย์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์,
คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Paricha marie cain

Associate Professor, Program of Public Administration, Faculty of Liberal Arts, Kalasin University.

อธิพงษ์ ภูมิแสง

อาจารย์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Athipong Phoomesaeng

lecture, Program of Public Administration, Faculty of Liberal Arts, Kalasin University.

Sopon Mulha

lecture, Program of Public Administration, Faculty of Liberal Arts, Kalasin University.

พรพิมล พิมพ์แก้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Pornpimol Pimkeaw

Assistant Professor, Program of Public Administration, Faculty of Liberal Arts, Kalasin University.

CORRESPONDING AUTHOR

Sirinada Kamolkhet, Assistant Professor, Program of Public Administration, Faculty of Liberal Arts, Kalasin University, Thailand. E-mail: Sirinda.ma@ksu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน บ้านนาเหนือ หมู่ที่ 14 ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 296 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ตอนที่ 2 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ผลการศึกษา มีผู้ตอบแบบสอบถาม 116 คน คิดเป็นร้อยละ 39.18 Tun 5 มิติ ด้านทุนมนุษย์ พบว่าทักษะที่สร้างรายได้ มีผู้ไม่ตอบมากที่สุด 87 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ด้านทุนกายภาพ พบว่า ทุกคนมีบ้านของตนเอง ใช้ไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ใช้น้ำประปาของทางเทศบาลเป็นผู้จัดหาให้ ไม่มีปัญหากับพื้นที่ทำกิน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านทุนการเงิน พบว่า รายจ่ายครัวเรือนจะจ่ายเพื่อการบริโภคจ่ายค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านทุนทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการยังชีพ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 และด้านทุนทางสังคม พบว่า ชุมชนมีกติกาหรือกฎระเบียบที่ใช้ร่วมกันในชุมชน, ชุมชนมีการจัดการปัญหาความขัดแย้งของชุมชน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนภาพรวมปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 59.04 ($\bar{X}$) = 2.91 S.D = 0.75) และปัจจัยภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.18 ($\bar{X}$) = 3.09 S.D = 0.77)

คำสำคัญ : เศรษฐกิจฐานราก; ศักยภาพชุมชน; การบูรณาการเรียนรู้การสอน; นวัตกรรมเศรษฐกิจฐานราก

Abstract

Micro-economy in the community of Ban Na Nuea, Moo 14, Songplueai Subdistrict, Namon District, Kalasin Province. This quantitative research utilized questionnaires to collect data from the population and samples. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage values, mean, and standard deviation. The study found that out of 116 persons, representing 39.18 percent, the majority (87 persons, or 75 percent), used electricity from the provincial electricity authority and municipal water supply. In terms of financial capital, it was observed that all 116 persons, accounting for 100 percent, allocated their expenditure towards consumption and water and electricity bills. Additionally, 108 persons, representing 93.10 percent, acknowledged that the community had established shared rules or regulations and managed conflicts effectively. The study concluded that the overall external factors affecting the success of the grassroots economy in the community were low (59.04%, mean = 2.91, SD = 0.75), while internal factors were moderate (62.18%, mean = 3.09, SD = 0.77)

Keywords: Micro-economics; Community Potential; Teaching Integration; Macro-Economy Innovation

บทนำ

โมเดลเศรษฐกิจ BCG เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว เป็นรูปแบบการพัฒนา เศรษฐกิจใหม่ของหลายประเทศ ซึ่งประเทศไทยเองได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้ BCG เป็นโมเดล เศรษฐกิจการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นวาระแห่งชาติตั้งแต่ ปี 2564 เป็นต้นมา และได้กำหนด 4 ยุทธศาสตร์คือ 1) สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลาย ทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์ 2) พัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ 3) ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม ภายใต้อุตสาหกรรม BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน 4) เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ภายใต้อุตสาหกรรมในปี 2027 คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดีด้วยการใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีเป้าหมายเพื่อวัดความสำเร็จ 4 ข้อ ได้แก่ 1. เพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ 2. ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม 3. สร้างความยั่งยืนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 4. การพึ่งพาตนเอง โดยในการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG ผู้ประกอบการจะได้รับการสนับสนุนด้านกฎหมายและระเบียบ (ฐิติกร หมายมั่น,ชำนาญ ทองมาก, บัณฑิต รัตนไตร และฐานิสร์ โรจนดิกล,2566)

บ้านนาเหนือ หมู่ 14 ตำบลสกลเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประชากรที่อาศัยอยู่จริงจำนวน 296 คน เป็นชาย 138 คน เป็นหญิง 158 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 111 ครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ข้าว ปลูกผัก และอาชีพรอง คือการรับจ้างในภาคเกษตรกรรม มีรายได้เฉลี่ย 197,524.32 บาท/ครัวเรือน/ปี ชุมชนมีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ กลุ่มทอผ้า กลุ่มทอเสื่อ กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ และ กลุ่มธรรมชาติอินทรีย์ (ยังไม่ได้จดทะเบียนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน) ซึ่งได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ชุมชนบ้านหัวจัว มีการดำเนินการพัฒนาชุมชนตนเองในรูปแบบ “บวร” คือ บ้าน (ชุมชน) วัด โรงเรียน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้งคนในชุมชนมีความสามัคคี มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ และยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี ตามฮีต 12 คอง 14 จากการลงพื้นที่วิเคราะห์ใช้เครื่องมือ SWOT ในการวิเคราะห์กลุ่มธรรมชาติอินทรีย์ พบว่า กลุ่มมีจุดแข็ง คือ มีวัดโพธิ์ชัยวนารามเป็นศูนย์กลาง เป็นสถานที่รวมตัวของกลุ่ม จัดประชุม จัดอบรม และมีพระอาจารย์ปัญญา ปัญญาโหล เจ้าอาวาส เป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม มีคณะทำงานที่เข้มแข็ง เช่น แปลงผักหากสมาชิกมีปัญหาภาระงานเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาทันที มีระบบในการตรวจสอบสารเคมีในร่างกาย และตรวจสอบสารเคมีในแปลงผักทุกๆ 6 เดือน สมาชิกในกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ เลี้ยงไก่เนื้อ ไก่ไข่ กบ ปลาตก และมีสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ดี จุดอ่อนของกลุ่ม ยังไม่มีโลโก้กลุ่มที่เป็นเอกลักษณ์ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ต่อผู้บริโภค และในคนรู้จักกลุ่มมากขึ้น ยัง

ไม่มีบรรจุกฎหมาย เพื่อให้ผลิตภัณณ์น่าซื้อ น่าสนใจ กลุ่มยังไม่มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน (นงคราญ แก้วมุงคุณ, 2564)

จากข้อมูลดังที่ได้กล่าวมาคณะศิลปศาสตร์ มีพันธกิจหลักที่สำคัญ คือ การบริการวิชาการแก่สังคม และชุมชนท้องถิ่น จึงต้องมีการให้บริการวิชาการ การอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาและสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมและชุมชนในพื้นที่ (Local Need) มิติตามพันธกิจ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมและชุมชนในพื้นที่ คณะศิลปศาสตร์จึงได้ดำเนินการวิจัยภายใต้ โครงการบูรณาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมสำหรับเศรษฐกิจฐานราก (BCG) และชุมชนนวัตกรรมโดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม คณะผู้วิจัยพร้อมกับนักศึกษาจึงได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน นำมาขยายผลและวิเคราะห์เพื่อให้การพัฒนาได้ตรงจุด และสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน บ้านนาเหนือ หมู่ที่ 14 ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ดังนี้

1. ระเบียบวิธีการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative methods)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ บ้านนาเหนือ หมู่ที่ 14 ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจชุมชนที่โดดเด่น เกิดรายได้แก่ชุมชน รวมถึงมีรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเฉพาะที่เป็นของตนเอง บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และมีระยะเวลาการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3. ขอบเขตประชากร

ประชากร ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด โดยใช้แบบสอบถาม บ้านนาเหนือ หมู่ 14 ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 296 คน เป็นชาย จำนวน 138 คน เป็นหญิง 158 คน จากจำนวน 111 ครัวเรือน

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไป แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ทู 5 มิติ ได้แก่ 1) ทูมนุษย์ ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา สวัสดิการที่ได้รับ อาชีพ ทักษะที่สร้างรายได้ 2) ทูกายภาพ (ข้อมูลด้านกายภาพและ สาธารณูปโภคสาธารณูปการ) 3) ทูการเงิน ถามเกี่ยวกับ รายได้ รายจ่าย การออม หนี้สิน ทรัพย์สินเพื่อ ประกอบอาชีพ 4) ทูทรัพยากรธรรมชาติ ถามเกี่ยวกับ การใช้ประโยชน์ ภัยพิบัติ 5) ทูทางสังคม (การ เกื้อกูลและระบบรองรับทางสังคม) เป็นคำถามให้เขียนตอบ มี 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจฐานรากใน ถามเกี่ยวกับ การถือครองที่ดิน แรงงาน แหล่งเงินทุน เทคโนโลยี การบริโภค สินค้า/ผลผลิตที่ได้เพียงพอต่อการบริโภค การกระจาย สินค้า ความเป็นธรรมจากการขาย ปัญหาการประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมในกลุ่ม ประเพณีผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน แบ่งเป็น ปัจจัย ภายนอก ได้แก่ 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก 2) การเมือง 3) ด้านสังคม 4) ด้านวัฒนธรรม 5) การบริหารจัดการกลุ่ม ปัจจัยภายใน ได้แก่ 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน

5. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของ เครื่องมือการวิจัย (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดให้ +1 หมายถึง เห็นด้วย , 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ และ -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย เลือกเฉพาะข้อความที่มีเนื้อหาตรงและสอดคล้องกับคำถามที่มี ระดับ 0.50 - 1.00 มีค่าความเที่ยงตรง และค่าคะแนน ตั้งแต่ 0.00- 0.49 ต้องแก้ไขและปรับปรุงใช้ไม่ได้ และ ผลการตรวจสอบค่า IOC ได้ค่าเท่ากับ 0.95 สรุปมีความน่าเชื่อถือ

3. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญแก้ไขตามคำแนะนำแล้วไป ทดลองสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างอื่น จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลจากการตอบแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach's Alpha Coefficient โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ .092 ใช้ได้จึงนำไปสอบถาม

6. การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้

ตอนที่ 1 ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความเห็น Rating Scale 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปาน กลาง น้อย น้อยที่สุด ค่าสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าร้อยละ (%) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550)

ผลการวิจัย

วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน ศึกษากรณีพื้นที่ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ทุน 5 มิติ มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 39.18 สรุป ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ทุนมนุษย์

1) ทุนมนุษย์	พบว่า	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	หญิง	64	55.17
อายุ	61 ปีขึ้นไป	43	37.07
รายได้	300บาท/วัน	26	22.41
การศึกษา	ระดับประถมศึกษา	85	73.28
ประเภตสวัสดิการที่ได้รับ	รับสวัสดิการผู้สูงอายุ	43	37.07
อาชีพ	มีอาชีพเกษตรกร	81	69.83
ทักษะที่สร้างรายได้	มีผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	87	75.00

จากตารางที่ 1 จากตารางสรุปผล ด้านทุนมนุษย์ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ทักษะที่สร้างรายได้ มีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 73.28 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 69.83 เป็นเพศหญิง 64 คน คิดเป็นร้อยละ 55.17 มีอายุ 61 ปีขึ้นไป 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.07 รับสวัสดิการผู้สูงอายุ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 37.07 และมีรายได้ประมาณ 300 บาท/ วัน จำนวน 26 รายคิดเป็นร้อยละ 22.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ทุนกายภาพ

2) ทุนกายภาพ	พบว่า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มีบ้านเป็นของตัวเอง	ทุกคนมีบ้านของตัวเอง	116	100.00
2. สภาพบ้านอาศัย	บ้านปูน	42	36.20
3.ใช้ไฟฟ้าหรือพลังงานทางเลือก	ใช้ไฟฟ้าจากการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค	116	100.00
4. น้ำในการอุปโภคบริโภคมาจากแหล่งใด	ใช้น้ำประปาของทาง เทศบาลเป็นผู้จัดหาให้	116	100.00

2) ทุนกายภาพ	พบว่า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. คริวเรือนของท่านมีอุปกรณ์สารสนเทศหรือไม่ (โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต)	มีโทรศัพท์มือถือพร้อมสัญญาณอินเทอร์เน็ต	98	84.48
6. พื้นที่ทำกินทางการเกษตร	มีชื่อเป็นของตนเอง	61	52.58
7. มีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ทำกินหรือไม่	ไม่มีปัญหากับพื้นที่ทำกิน	116	100.00
8. คริวเรือนของท่านมีการใช้ไฟฟ้าหรือพลังงานทางเลือกในการดำรงชีวิต	ใช้ไฟฟ้าในการดำรงชีวิต	116	100.00
9. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	ประกาศเสียงตามสายของผู้ใหญ่บ้าน	58	50.00
10. ใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและประกาศของหน่วยงานราชการจากแหล่งใดที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพและสร้างรายได้	ข่าวจากผู้ใหญ่บ้าน	100	86.20

จากตารางที่ 2 จากตารางสรุป ด้านทุนกายภาพ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ทุกคนมีบ้านของตนเอง ใช้ไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ใช้น้ำประปาของทางเทศบาลเป็นผู้จัดหาให้ ไม่มีปัญหากับพื้นที่ทำกิน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้ไฟฟ้าในการดำรงชีวิต ได้รับข่าวจากผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 86.20 มีโทรศัพท์มือถือพร้อมสัญญาณอินเทอร์เน็ต จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 84.48 พื้นที่ทำการเกษตรมีชื่อเป็นของตนเอง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 52.58 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากประกาศเสียงตามสายของผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และสภาพบ้านพักอาศัยมีสภาพเป็นบ้านปูน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 36.20 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ทุนการเงิน

3) ทุนการเงิน	พบว่า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. รายได้จากภาคการเกษตรของครัวเรือนมาจากอาชีพ	พืชเกษตร	112	61.20

3) ทุนการเงิน	พบว่า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. รายได้จากการส่งกลับมาจากลูกหลานที่ทำงานนอกพื้นที่อื่น ๆ	2,000 บาทขึ้นไป	9	7.76
3. รายจ่ายครัวเรือน	เพื่อการบริโภค ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า	116	100
4. การออมครัวเรือน	มี	75	64.66
5. หนี้สินครัวเรือน	มี	102	87.93
6. ทรัพย์สินเพื่อการประกอบอาชีพ	มี	88	75.86

จากตารางที่ 3 ด้านทุนการเงิน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า รายจ่ายครัวเรือนจะจ่ายเพื่อการบริโภค จ่ายค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รายได้จากภาคการเกษตรของครัวเรือนมาจากอาชีพพืชเกษตร จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 61.20 มีหนี้สินครัวเรือน จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 87.93 มีทรัพย์สินเพื่อการประกอบอาชีพ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 75.86 มีการออมครัวเรือนจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 64.66 และมีรายได้จากการส่งกลับจากลูกหลานที่ทำงานนอกพื้นที่อื่นๆ จำนวน 2,000 บาทขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.76 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ทุนทรัพยากรธรรมชาติ

4) ทุนทรัพยากรธรรมชาติ	พบว่า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการยังชีพ	ได้ใช้ประโยชน์	108	93.10
2. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการสร้างรายได้	ได้ใช้ประโยชน์	85	73.28
3. ครัวเรือนมีบ้านพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ภัยพิบัติในระยะเวลา 5 ปี	ไม่อยู่ในพื้นที่ภัยพิบัติ	103	88.79

จากตารางที่ 4 ด้านทุนทรัพยากรธรรมชาติ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการยังชีพ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 ครัวเรือนมีบ้านพักอาศัยไม่อยู่ในพื้นที่ภัยพิบัติในระยะเวลา 5 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 88.79 ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

เพื่อการสร้างรายได้ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 73.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ทูทางสังคม

5) ทูทางสังคม	พบว่า	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
1. ครัวเรือนของท่านเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมของชุมชนใดบ้าง (ศาสนา, กิจกรรมประชาคม,กิจกรรมทางการพัฒนา)	ครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การทำบุญ หรือวันพระ	102	87.93
2. ชุมชนของท่านมีการช่วยเหลือกันเมื่อคนในชุมชนประสบความเดือดร้อน	ชุมชนมีการช่วยเหลือที่มีงานจัดขึ้น เช่น งานศพ คนในชุมชนก็ช่วยเหลือเกื้อกูลกันดี	85	73.27
3. ชุมชนของท่านมีการกำหนดกฎระเบียบ หรือกติกาในการอยู่ร่วมกันของชุมชน	ชุมชนมีกติกา หรือ กฎระเบียบที่ใช้ร่วมกันในชุมชน	116	100
4. ชุมชนของท่านมีการจัดการปัญหาความขัดแย้งของชุมชน	ชุมชนมีการจัดการปัญหาความขัดแย้งของชุมชน	116	100
5. ชุมชนของท่านมีผู้ที่มีความรู้ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชนด้านใดบ้าง	ชุมชนมีผู้ที่มีความรู้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนด้านงานด้านการเกษตร	35	30.00
6. ชุมชนของท่านเคยได้ใช้ความรู้จากผู้ที่มีความรู้ของชุมชนในการแก้ไขปัญหาหรือไม่อย่างไร	ชุมชนได้รับความรู้จากผู้ที่มีความรู้ของชุมชนหรือมาจากมหาวิทยาลัย เช่น เรื่องโรคโควิด เรื่องสุขภาพอนามัย	77	66.37
7. ชุมชนของท่านเคยมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชน องค์กร กลุ่ม หรือสถาบันในชุมชนอย่างไร	ในชุมชนมีกลุ่มทอผ้า กลุ่มเห็ด กลุ่มผักปลอดสาร	53	45.68

จากตารางที่ 5 ด้านทูทางสังคม โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ชุมชนมีกติกา หรือ กฎระเบียบที่ใช้ร่วมกันในชุมชน, ชุมชนมีการจัดการปัญหาความขัดแย้งของชุมชน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การทำบุญ หรือวันพระ

จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 87.93 ชุมชนมีการช่วยเหลือที่มีงานจัดขึ้น เช่น งานศพ คนในชุมชนก็ช่วยเหลือเกื้อกูลกันดี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 73.27 ชุมชนได้รับความรู้จากผู้ที่มีความรู้ของชุมชนหรือมาจากมหาวิทยาลัย เช่น เรื่องโรคโควิด เรื่องสุขภาพอนามัย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 66.37 ในชุมชนมีกลุ่มทอผ้า กลุ่มหัตถ์ กลุ่มผักปลอดสาร จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 45.68 และชุมชนมีผู้ที่มีความรู้ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชนด้านงานด้านการเกษตร จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2

ตารางที่ 6 สรุปการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน

สรุปการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การถือครองที่ดิน พบว่าครัวเรือนมีที่ดินของตนเอง	95	81.91
2. แรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ พบว่าครัวเรือนใช้สมาชิกในครัวเรือน	97	83.64
3. แหล่งเงินทุนของครัวเรือน คือ ธกส. (ธนาคารสหกรณ์การเกษตร)	60	51.73
4. เทคโนโลยีที่ใช้ พบว่า ครัวเรือนมีการใช้เครื่องทุ่นแรง	79	35.10
5. การบริโภค พบว่า ครัวเรือนมีการบริโภคสินค้าที่ผลิตได้เองในครอบครัว	90	45.55
6. ครัวเรือนมี สินค้า/ผลผลิตที่ได้เพียงพอต่อการบริโภค สามารถแบ่งปันให้เพื่อนบ้านได้	75	64.74
7. การกระจายสินค้า/ผลผลิต พบว่า ครัวเรือนมีการขายผลผลิตเอง	59	50.96
8. มีความเป็นธรรมจากการขายสินค้า/ผลผลิตของครอบครัว	66	56.90
8. ปัญหาในการประกอบอาชีพ พบว่า ครัวเรือนยังขาดแคลนแรงงาน ขาดเงินทุนและปัจจัยการผลิต	65	56.01
9. พบว่าครัวเรือนยังไม่มีส่วนร่วมกับกลุ่มอาชีพ	62	53.4
10. ครัวเรือนเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน	94	63.92

จากตารางที่ 6 สรุปผลการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า แรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพครัวเรือนใช้สมาชิกในครัวเรือน จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 83.64 การถือครองที่ดินครัวเรือนมีที่ดินของตนเอง จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 81.91 ครัวเรือนเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 63.92 และครัวเรือนมีการบริโภคสินค้าที่ผลิตได้เองในครอบครัว จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 45.55 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน

ตารางที่ 7 สรุปปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน

ปัจจัยภายนอก	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ร้อยละ	แปลความ
ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก	3.09	0.77	61.80	ปานกลาง
ปัจจัยด้านการเมือง	2.97	0.78	59.40	น้อย
ปัจจัยด้านสังคม	2.85	0.85	56.90	น้อย
ปัจจัยด้านวัฒนธรรม	2.85	0.66	61.10	ปานกลาง
ปัจจัยด้านการบริหารจัดการกลุ่ม	2.80	0.71	56.00	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.91	0.75	59.04	น้อย

จากตารางที่ 7 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 59.04 ($\bar{X}$) = 2.91 S.D= 0.75) แยกเป็นรายปัจจัยจากมากไปน้อยพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.80 ($\bar{X}$) = 3.09 S.D= 0.77) ปัจจัยด้านวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.10 ($\bar{X}$) = 2.85 S.D= 0.66) ปัจจัยด้านการเมือง อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 59.40 ($\bar{X}$) = 2.97 S.D= 0.78) ปัจจัยด้านสังคม อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.90 ($\bar{X}$) = 2.85 S.D= 0.85) และปัจจัยด้านการบริหารจัดการกลุ่ม อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.00 ($\bar{X}$) = 2.80 S.D= 0.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน

ปัจจัยภายใน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ร้อยละ	แปลความ
1. ผู้นำกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจความสามารถในการพัฒนากลุ่มในระดับใด	3.10	0.64	62.47	ปานกลาง
2. ในชุมชนมี “ทุนชุมชน” ที่ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในระดับใด	3.11	0.92	62.38	ปานกลาง
3. กลุ่มมีความสามารถด้านการบริหารในระดับใด	3.15	0.77	63.17	ปานกลาง

ปัจจัยภายใน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ร้อยละ	แปลความ
4. กลุ่มมีความร่วมมือ/การเชื่อมโยงกับ กลุ่มหรือองค์กร อื่นในระดับใด	3.13	0.91	62.53	ปานกลาง
5. ชุมชนมีส่วนในการสนับสนุนการ ดำเนินงานของกลุ่มใน ระดับใด	2.96	0.73	59.29	น้อย
6. กลุ่มมีการพัฒนาและต่อยอดกิจกรรม ของกลุ่มในระดับ ใด	3.10	0.66	63.24	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.09	0.77	62.18	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.18 ($\bar{X}$) = 3.09 S.D = 0.77) แยกเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย พบว่า กลุ่มมีการพัฒนาและต่อยอดกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.24 ($\bar{X}$) = 3.10 S.D = 0.66) กลุ่มมีความสามารถด้านการบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.17 ($\bar{X}$) = 3.15 S.D = 0.77) กลุ่มมีความร่วมมือ/การเชื่อมโยงกับ กลุ่มหรือองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.53 ($\bar{X}$) = 3.13 S.D = 0.91) ผู้นำกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจความสามารถในการพัฒนากลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.47 ($\bar{X}$) = 3.10 S.D = 0.64) และในชุมชนมี “ทุนชุมชน” ที่ส่งเสริมการพัฒนากลุ่ม อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 59.29 ($\bar{X}$) = 2.96 S.D = 0.73) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน บ้านนาเหนือ หมู่ที่ 14 ตำบลสเปลิ้อย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 59.04 ($\bar{X}$) = 2.91 และคิดเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยด้านการบริหารจัดการกลุ่ม อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.04 ($\bar{X}$) = 2.80 ซึ่งน้อยที่สุดในปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุมชนบ้านนาเหนือ มีความต้องการในการเพิ่มทักษะด้านการบริหารจัดการ ส่งเสริมทักษะอาชีพ การส่งเสริมด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ / นวัตกรรม การส่งเสริมด้านการตลาดออนไลน์ การส่งเสริมด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความรู้ด้านธุรกิจ การผลิต การตลาด และระบบการเงินบัญชี และการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยกิจกรรม รูปแบบใหม่ เช่น ตลาดอินทรีย์ ตลาดอนุรักษ์ ตลาดย้อนยุค การ

ท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น สอดคล้องกับเดโซ แสนักดีและ วิยุทธ์ จำรัสพันธุ์ (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบดูแล และส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา ที่พบว่าปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบดูแล และส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ภาวะผู้นำ เอกภาพในการทำงาน การสร้างแรงจูงใจ การทำงานเป็นทีม การจัดองค์กร การออกแบบเครือข่าย และการเสริมพลังเครือข่าย และสอดคล้องกับจักรกริช กวแหวน (2560) การเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจฐานรากด้วยการจัดการกลุ่มของ มูลนิธิศึกษาพัฒนาชนบท อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของมูลนิธิฯ ทำให้ได้แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจ ฐานรากของมูลนิธิฯ ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมทางการจัดการสมัยใหม่ 5 ด้าน ได้แก่ การบริหาร จัดการ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การตลาด การผลิตและการเงิน ซึ่งทุกกิจกรรมต้องถูกหลอมรวมอยู่ในกระบวนการจัดการกลุ่ม ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การขึ้นนำและการควบคุม เพื่อให้ผลลัพธ์การดำเนินงานของมูลนิธิฯ มีประสิทธิภาพ เศรษฐกิจฐานรากได้รับการพัฒนาต้องมีการวางแผนการปฏิบัติการที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. จากปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน ชุมชนมีส่วนในการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มในระดับน้อย แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการกลุ่มยังไม่ดีเท่าที่ควร ยังขาดทักษะด้านการบริหารจัดการ ฉะนั้นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ เป็นสมาชิกของกลุ่มจะทำให้ชุมชนมีการพัฒนามากขึ้น
2. ชุมชนยังขาดทุนและงบประมาณในการสนับสนุน ให้เกิดกลุ่มต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาและต่อยอดให้การดำเนินการของกลุ่มมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ฉะนั้นควรช่วยกันในการจัดหาทุนทั้งทุนภายในและภายนอกให้มากยิ่งขึ้น
3. ผู้นำกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจความสามารถในการพัฒนากลุ่มได้ในระดับต้น ฉะนั้นควรมีการเสริมความรู้ ทักษะต่างๆ เช่น การบริหารจัดการ การวางแผนงาน การจัดการสินค้าที่ผลิตได้ในชุมชน การจัดทำหมายหรือการหาช่องทางการตลาดให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- จักรกริช กวแหวน. (2560). การเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจฐานรากด้วยการจัดการกลุ่มของ มูลนิธิศึกษาพัฒนาชนบท อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้. สำนักหอสมุด.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550) เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.

- เดโช แสนภักดีและ วียุทธ์ จารัสพันธุ์. (2562). ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบดูแลและส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารการบริหารปกครอง (Governance Journal) ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2562)
- นงคราญ แก้วมุงคุณ, นิติยา เคหะบาล (2564) การพัฒนาศักยภาพการผลิตเห็ดนางฟ้าแบบมีส่วนร่วมของวิสาหกิจชุมชนธรรมชาติอินทรีย์ บ้านห้วยจั่ว ตำบลสงเปลือย จังหวัดกาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ฐิติกร หมายมั่น ชำนาญ ทองมาก บัณฑิต รัตนไตร และ ฐานิสร์ โรจนดิลก. (2566) โมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย. ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน พฤษภาคม - สิงหาคม 2566 ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

Translated References

- Chusri Wongratana. (2007). **Statistical Techniques for Research**. Bangkok: Thepneramit Publishing.
- Decho Saenpukdee and Viyut Chumruspanth. (2019). **Factors for the Achievement of the Geriatric's Management System and Geriatric's Life Quality Promotion in NakhonRatchasima** . Governance Journal, 8 (1), January-June 2019.
- Jakkarach Kwaengwan. (2017). **Enhancing Grassroots Economy through Group Management by the Rural Education Development Foundation in Maerim District, Chiang Mai Province**. Master's Thesis, Graduate School, Maejo University. Library Department.
- Nongkran Kaewmungkun and Nitaya Kehabala. (2021). **Enhancing Oyster Mushroom Production Potential through Community-based Organic Agriculture Enterprises in Huangua Village, Song Plueai Sub-District, Kalasin Province**. Article. Buriram Rajabhat University.
- Thitikorn Maimun Chamnarn Thongmark Bundith Rattanatai and Thanisorn Rojanadilok . (2023). **BCG Economic Model for Balanced and Sustainable Development**. EAU HERITAGE JOURNAL . Social Science and Humanities. Vol. 13 No. 2 May-August 2023.